

Socialservice

Invandrare får socialservicetjänster från Kommunernas socialtjänst k.f. (nedan KST) på samma sätt som kommunens övriga medborgare. Socialservicen ordnas inom verksamhetsområdena för tidigt stöd för barn och familj, barnskydd, vuxensocialarbete och funktionservice och sysselsättning. KST deltar vid behov även i sektorsövergripande samarbete med till exempel kommunen och Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (AMS), i enlighet med socialvårdslagen och integrationslagen.

Klienten ges handledning och rådgivning om socialskyddet och socialservicens tjänster samt information om olika integrationsfrämjande åtgärder. Målsättningen är att stödja klienten i att själv sköta sina ärenden. Vid behov ordnas tolk, vilket vanligtvis genomförs genom distanstolkning. Särskilt i början av klientrelationen är det viktigt att använda tolk för att förmedla informationen. Då man arbetar med tolk lönar det sig att reservera längre tid än vad motsvarande ärende vanligtvis skulle behöva.

KST ansvarar för att socialservicetjänsterna även lämpar sig för invandrare och att personalens kompetens i fråga om integration utvecklas.

Vuxensocialarbete

KST:s vuxensocialarbete har en socialarbetare med särskilt ansvar för integration, och de integrationsfrämjande behov som klienten har i anslutning till socialservicen. KST:s deltagande i sektorsöverskridande samarbete med kommunen och övriga berörda myndigheter är särskilt viktigt i samband med ett flyktingmottagande. Det kan till exempel gälla samarbete kring den praktiska planeringen, bokning av besökstider och tolktjänster och samordning av de olika tjänsterna. KST behöver även vara delaktig i information gällande KST:s verksamhet och för att ge information till flyktingarna till exempel gällande hantering av ekonomin, utkomststöd, socialvårdssystemet och de olika socialskyddsförmånerna. KST bedömer klientens behov av socialvård och vid behov beviljar behövlig socialservice. Vuxensocialarbetet deltar även vid behov i sektorsöverskridande samarbete vid genomförande av inledande kartläggningar och utarbetande av integrationsplaner.

Det vuxensociala arbetet koncentrerar sig på klienternas grundtrygghet och ekonomi. Vuxensocialarbetet kan omfatta en bedömning av servicebehovet gällande till exempel behov av ekonomiskt stöd för uppehälle eller annan socialservice, uppgörandet av en klientplan samt att informera klienten om andra tillgängliga tjänster så såsom till exempel AMS, FPA och olika vårdtjänster. Vuxensocialarbetet ordnar även service i samband med till exempel våld i nära relation samt missbrukarvård.

Beroendemottagningen är en öppenvårdsmottagning som erbjuder hjälp vid beroendeproblematik (alkohol, narkotika, läkemedel eller spel om pengar). Även som anhörig kan man söka hjälp inom missbrukarvården. Klientträffarna sker via tidsbeställning, och vid behov anlitas tolk.

Utkomststödet är ett ekonomiskt stöd som beviljas personen och familjen i sista hand som komplettering till övrigt utkomstskydd. Syftet är att trygga minst den nödvändiga utkomst som en person och familj behöver för att kunna leva ett människovärdigt liv och att främja deras möjligheter att klara sig på egen hand. I anslutning till utkomststödet kan framkomma stödbehov som gäller boendet, betalning av hyra och andra räkningar eller att förstå olika myndighetsbeslut, så som utkomststödsbeslut eller förmånsbeslut från FPA. En invandrare som annat än tillfälligt får utkomststöd har rätt till en integrationsplan, vilket meddelas kommunen i enlighet med bestämmelserna i 40 § socialvårdslagen.

Tillsammans med klienten utarbetas alternativ för att förbättra klientens livssituation och att motivera klienten till en eventuell förändring av livssituationen. Klienten vägleds till självständighet och en bättre kontroll över sitt liv.

Funktionservice

Funktionshindrade invandrare behöver få information om vad som gäller allmänt om funktionshindrade personers rättigheter och service samt om olika myndigheters roll i samband med rehabilitering. Det är viktigt att betona att funktionshinder av olika slag inte behöver vara ett hinder för att kunna studera, arbeta, ha hobbyer och bilda familj. Också en funktionshindrad person ska kunna leva ett så fullgott liv som möjligt. Planerna och metoderna för integration av dess grupper ska vara jämlika och jämförbara med motsvarande grupper bland den övriga befolkningen.

Tidigt stöd för barn och familj

För att främja barns och unga personers välfärd tillhandahåller kommunen utöver barnskydd också förebyggande barnskydd då barnet eller familjen inte är klient inom barnskyddet. Genom det förebyggande barnskyddet främjas och tryggas barns uppväxt, utveckling och välfärd samt ges stöd i föräldraskapet. Servicen till barnfamiljer och det förebyggande barnskyddet omfattar sådant stöd och särskilt stöd som finns till för alla invånare och som ges till exempel inom undervisning, ungdomsarbete och dagvård, vid rådgivningsbyråerna för mödravård och barnavård samt inom annan social- och hälsovård.

Tidigt stöd för barn och familj erbjuder stöd och service till barn och familjer i enlighet med socialvårdslagen. Syftet med servicen är att ge barnfamiljerna stöd och hjälp i ett tidigt skede, med målsättningen att stödja barnens uppväxt och utveckling och hjälpa familjerna att klara sig självständigt när livssituationen är krävande. Insatserna kan gälla familjearbete, stödpersoner och -familjer, familjerådgivning, hemservice för barnfamiljer, stödsamtal med socialarbetare eller andra anpassade åtgärder efter familjens behov. För att kartlägga barnets och familjens behov görs en bedömning av servicebehovet eller en barnskyddsutredning.

Barn och unga med invandrabakgrund mår generellt sett sämre, har sämre utbildningsresultat och har en lägre sysselsättningsgrad. Invandrabarn kan ha svåra erfarenheter bakom sig. Byte av hemland och kultur kan skapa extra press på ungdomar som ska balansera mellan hemmets kultur och det omkringliggande samhällets kultur. Tidig identifiering av symtom och en öppenhet för att barns symptomuttryck kan se ut på annat sätt än för vuxna kan vara avgörande för integration av barn och unga med flyktningbakgrund. Dessa behov behöver beaktas vid utvecklandet av tjänster och service som riktar sig till barn och barnfamiljer, till exempel gällande tillgången till stödpersoner och stödfamiljer för invandrabarn.

Kommunens integrationsplan för en familj ska utarbetas genom sektorsövergripande samarbete. För att utarbeta och genomföra en familjeintegrationsplan krävs det ett sektorsövergripande samarbete och flera olika personers medverkan, utom myndigheterna även företrädare för frivilliga organisationer. Viktiga samarbetspartner kan vara barn- och ungdomspsykiatri (BUP), Folkhälsans familjerådgivning, personal inom barnomsorg, barnskydd och skola. Integrationsplanen ska samordnas med de personliga integrationsplanerna och andra relevanta planer som utarbetats för familjemedlemmarna. I den gemensamma planen ska kommunen då beakta familjens situation i sin helhet och åtgärder och tjänster som främjar och stöder familjens integration. Det är viktigt att förutsättningarna för föräldraskap och föräldrarnas behov av stöd och utbildning beaktas. Tidigt stöd för barn och familj deltar vid behov i det sektorsövergripande samarbetet vid utarbetandet av integrationsplaner.

Vid genomförandet av åtgärder och tjänster ska barnets önskemål och åsikter utredas och beaktas enligt barnets ålder och utvecklingsnivå. Barnets åsikter ska utredas och barnet ska höras på ett språk som barnet förstår.

Barnskydd

Det är inte ovanligt att svåra familjeproblem leder till klientrelationer inom barnskyddet. KST behöver vara uppmärksam på att de insatser och stödåtgärder som ordnas via barnskyddet är anpassade även för invandrarfamiljer. I övrigt ska den plan som kommunen enligt barnskyddslagen är skyldig att utarbeta över kommunens verksamhet för att främja barns och unga personers välfärd och ordnandet av barnskyddet omfatta alla barn och unga oavsett bakgrund.

Barnskyddet deltar vid behov i sektorsövergripande samarbete vid utarbetandet av integrationsplaner som gäller minderåriga eller familjer.

Vid genomförandet av åtgärder och tjänster ska barnets önskemål och åsikter utredas och beaktas enligt barnets ålder och utvecklingsnivå. Barnets åsikter ska utredas och barnet ska höras på ett språk som barnet förstår.